

تقیه‌مداراتی در فقه امامیه

www.ketab.ir

رقیه هوشیار جلودار

www.ketab.ir

سرشناسه: هوشیار جلودار، رقیه، ۱۳۶۳ -
عنوان و نام پدیدآور: تقیه مداراتی در فقه امامیه / رقیه هوشیار جلودار
مشخصات نشر: قم: امتداد حکمت، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری: ۲۱۶ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۹۸۱-۷۳-۵
وضعیت فهرست نویسی: فیا.
موضوع: تقیه.
Taqiyah موضوع:
رده‌بندی کنگره: BP ۲۲۶/۵
رده‌بندی دیویی: ۲۹۷ / ۴۶۸
شماره کتابشناسی ملی: ۸۷۵۷۷۷۸

تقیه مداراتی در فقه امامیه

رقیه هوشیار جلودار

ناشر: انتشارات امتداد حکمت

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۹۸۱-۷۳-۵

قطع: رقعی

بها: ۵۰ هزار تومان

سال چاپ: زمستان ۱۴۰۰

نوبت چاپ: اول

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

— کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است. —

تماس با ناشر:

۶۴۷۳ ۲۹۵ ۰۹۳۶ (آقای محمد قمی اوپلی)

۱۱۰۵ ۸۲۷ ۰۹۹۲

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات و مفهوم‌شناسی / ۱۹

۲۱.....	گفتار اول: کلیات
۲۱.....	مقدمه
۲۳.....	گفتار دوم: مفهوم‌شناسی
۲۳.....	تقیه
۲۳.....	معنای لغوی
۲۴.....	معنای اصطلاحی
۲۴.....	مدارا
۲۴.....	معنای لغوی
۲۵.....	معنای اصطلاحی
۲۵.....	اجزا
۲۵.....	معنای لغوی
۲۶.....	معنای اصطلاحی

- ۲۶.....مندوحه
- ۲۶.....معنای لغوی
- ۲۷.....معنای اصطلاحی
- ۲۸.....معاملات به معنی ااعم:
- ۲۸.....فقه
- ۳۰.....گفتار سوم: مبادی مرتبط با تحقیق
- ۳۰.....بررسی چگونگی هیات واژه «تقیه»
- ۳۱.....نقل و بررسی کلام فقها در تعریف اصطلاحی تقیه:
- ۳۱.....شیخ مفید
- ۳۲.....شیخ طوسی
- ۳۲.....مرحوم طبرسی
- ۳۲.....محمد بن مکی معروف به شهید اول
- ۳۳.....محقق کرکی
- ۳۳.....شیخ مرتضی انصاری
- ۳۴.....حضرت امام علیه السلام
- ۳۵.....خویی
- ۳۵.....تعریف منتخب:
- نمونه‌هایی از تقسیمات تقیه در کلام فقها (به اعتبار خمسة تکلیفیه) ۳۶

تقسیم شهید اول	۳۷
تقسیم شیخ انصاری	۳۸
تقسیم آقای خویی	۴۰
تقسیم آقای مکارم شیرازی	۴۱
تقسیم آقای سبحانی	۴۱
تقسیمات حضرت امام علیه السلام از تقیه	۴۲
تقیه به لحاظ فرد تقیه‌کننده (مُتَّقِی)	۴۳
تقسیم تقیه به لحاظ تقیه‌شونده (مُتَّقِی منه)	۴۴
تقیه به لحاظ مورد تقیه (مُتَّقِی فیه):	۴۴
تقسیم تقیه به اعتبار ذات آن	۴۵
ماهیت تقیه مداراتی در کلام فقها	۴۷
شیخ انصاری	۴۷
آقای خویی	۴۸
آقای مکارم شیرازی	۴۹
مرحوم امام خمینی	۴۹
اهداف تقیه مداراتی	۵۰
تقیه به منظور وحدت مسلمانان	۵۱
تقیه به منظور گشایش (جلب منفعت)	۵۳

۵۴.....	تقیه به منظور حفظ آبروی مذهب.....
۵۵.....	تقیه به منظور ادای حقوق.....
۵۵.....	تقیه به خاطر همزیستی مسالمت آمیز.....
۵۶.....	نتیجه‌گیری فصل:

فصل دوم: ادله مشروعیت تقیه مداراتی/ ۵۷

۵۹.....	گفتار اول: ادله مشروعیت تقیه مداراتی به جهت قسیم بودن.....
۵۹.....	شواهد قرآنی بحث تقیه.....
۶۵.....	شواهد حدیثی بحث تقیه.....
۶۸.....	گفتار دوم: ادله اختصاصی تقیه مداراتی (آیات و روایات و دلیل عقلی).....
۶۸.....	آیاتی که بر مشروعیت تقیه مداراتی دلالت می‌کنند.....
۷۵.....	روایات در ادله تقیه مداراتی.....
۷۵.....	الف) روایات وجوب معاشرت با اهل سنت.....
۷۸.....	ب) روایات مطلوبیت شرکت در نماز جماعت اهل سنت.....
۸۱.....	ج) سقوط قرائت در افتدء به امام جماعت اهل سنت.....
۸۲.....	د) روایات برادری و اتحاد بین مسلمانان.....
۸۴.....	مواردی از سیره مشرعه یا شواهد تاریخی در تقیه مداراتی.....
۸۷.....	دلیل عقلی در اثبات بحث تقیه مداراتی.....
۸۷.....	تقدیم اهم بر مهم.....

نتیجه فصل: ۸۹

فصل سوم: شرایط و مستثنیات در تقیه مداراتی/۹۱

مقدمه ۹۳

گفتار اول: بررسی شرط اعتبار یا عدم اعتبار «عدم مندوحه» در تقیه مداراتی. ۹۳

تعریف مندوحه و اقسام آن ۹۳

بررسی شرط اعتبار یا عدم اعتبار مندوحه در تقیه ۹۴

موارد شرط اعتبار یا عدم اعتبار «عدم مندوحه» در تقیه مداراتی ... ۹۵

الف) بیان و بررسی دیدگاه امام خمینی در مورد اعتبار یا عدم اعتبار، عدم مندوحه در تقیه مداراتی ۱۰۰

بیان دلایل امام خمینی در اثبات ورد ادعای معتبر نبودن عدم مندوحه در تقیه مداراتی ۱۰۰

ب) بیان دیدگاه شیخ انصاری در اعتبار عدم مندوحه در تقیه مداراتی .. ۱۰۲

ج) ایراد امام خمینی بر دیدگاه شیخ انصاری: ۱۰۲

د) بررسی لزوم اعمال حيله در تکالیف ۱۰۳

گفتار دوم: مستثنیات در تقیه مداراتی ۱۰۷

حقن دم (قتل و کشتن انسان محترم) ۱۰۹

مسح بر خفین (مسح بر روی کفش) ۱۱۰

- جمع دو دسته از روایات در مسح بر خفین در کلام امام خمینی: ۱۱۳...
 سب و برائت جستن از امیرالمؤمنین و سایر ائمه ۱۱۴.....
 نظر امام خمینی در جمع روایات متعارض: ۱۱۵.....
 افشای اسرار مذهب ۱۱۹.....
 ارتکاب محرمات و ترک واجبات در امور غیر دینی ۱۱۹.....

فصل چهارم: عرصه جریان تقیه مداراتی/ ۱۲۳

- مقدمه ۱۲۵.....
 گفتار اول: گستره تقیه مداراتی از جهات افراد، زمان و موضوعات ۱۲۶.....
 پیشینه بحث در عرصه جریان تقیه مداراتی ۱۲۶.....
 عرصه جریان تقیه مداراتی در کلام شیخ الصاری: ۱۲۷.....
 عرصه جریان تقیه مداراتی در کلام امام خمینی: ۱۲۹.....
 گستره تقیه مداراتی نسبت به افراد ۱۳۰.....
 گستره تقیه مداراتی نسبت به زمان ۱۳۱.....
 گستره جریان تقیه مداراتی در موضوعات ۱۳۳.....
 حکم در علم یا شک به خطای عامه در موضوعات خارجی محض ۱۳۴.....
 بیان و بررسی ادله درباره گستره جریان تقیه مداراتی مبتنی بر دیدگاه امام
 خمینی علیه السلام در ابواب مختلف فقهی ۱۳۶.....
 اشاره‌ای به پیشینه تقسیم‌بندی مباحث فقه: ۱۳۶.....
 بیان استدلال امام خمینی در بررسی ادله مکفی بودن عمل تقیه‌ای به

جای عمل واقعی:	۱۴۱
الف) اقتضای ادله عمومی در تقيه	۱۴۱
در عقود و ایقاعات	۱۴۲
نقد نظر محقق ثانی در کلام امام خمینی	۱۴۳
بررسی نظر شیخ انصاری در کلام امام خمینی	۱۴۳
بررسی دلالت ادله عام در تکالیف نفسی و غیری	۱۴۴
بیان نظر امام خمینی در اقتضای ادله عامه تقيه در اثبات جریان تقيه	
مداراتی:	۱۴۵
ب) اقتضای ادله خاص در تقيه مداراتی	۱۴۶
گفتار دوم: بررسی مجزی بودن تقيه مداراتی در معاملات به معنی اعم	۱۴۸
دیدگاه علامه بحرانی	۱۴۸
امام خمینی رحمته الله علیه	۱۴۹
دیدگاه شیخ انصاری	۱۴۹
اشکال کلام شیخ انصاری در جریان تقيه در معاملات	۱۵۰
دیدگاه محقق کرکی	۱۵۱
اشکال بر نقد محقق کرکی	۱۵۲
دیدگاه آقای خویی	۱۵۳
استدلال بر عدم دلالت شرطیت و مانعیت بر اجزاء عمل مورد تقيه	۱۵۴
نقد کلام آقای خویی و بیان ایرادات	۱۵۵